مجله اقتصادی - ماهنامه بررسی مسائل و سیاستهای اقتصادی
شماره‌های ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۸۹،صفحات ۱۴۲-۱۳۳

گزارش

مروری بر پنجمین نشست سران گروه ۲۰

دفتر تحقیقات و سیاست‌های پولی و بازرگانی

منیرالسادات میراحسنی[۱]

با افزایش نقش کشورهای در حال توسعه و در حال گذار در تعاملات بین‌المللی، اهمیت و اثربخشی نشست‌های گروه ۲۰ بیش از پیش آشکار شده‌است؛ به‌طوری‌که از زمان تشکیل گروه ۲۰ در سال ۱۹۹۹ میلادی تا سال ۲۰۰۸ میلادی هر ساله نشست اعضا در سطح وزرای اقتصادی و دارایی و رؤسای بانک‌های مرکزی کشورهای عضو برگزار می‌گردید. اما با آغاز بحران مالی و اقتصادی جهان علاوه بر نشست‌های وزرا ضرورت برگزاری نشست در سطح سران و رؤسای کشورهای عضو گروه ۲۰ اجتناب ناپذیر شد. بر این اساس، در طول ۵-۲ نشست در سطح سران کشورهای گروه ۲۰ برگزار گردید. این گزارش به مهم‌ترین مباحث پنجمین نشست سران گروه ۲۰ که در نوامبر ۲۰۱۰ میلادی در کره جنوبی برگزار شد و همچنین نشست مقدماتی وزرای گروه اختصاص یافته است.

نشست مقدماتی وزرای دارایی و مقامات بانک‌های مرکزی گروه ۲۰

وزرای دارایی و مقامات بانک‌های مرکزی ۲۰ کشور مهم اقتصادی جهان[۲] در روزهای ۲۲ و ۲۳ اکتبر سال ۲۰۱۰ میلادی (۳۰ مهر و ۱ آبان ۱۳۸۹) نشستی دو روزه را در کره جنوبی برگزار کردند. نشست وزرای اقتصاد گروه ۲۰ زمینه ساز اجلاس سران گروه ۲۰ است که در تاریخ ۱۱ و۱۲ نوامبر ۲۰۱۰ میلادی (۲۰ و ۲۱ آبان ۱۳۸۹) در سئول برگزار شد؛ بر این اساس اعضا امور نهایی تدارکات نشست سران کشورهای گروه ۲۰ را نیز مورد بررسی قرار دادند.[۳]

---

۱. رئیس گروه مطالعات بازارها و اتحادیه‌های تجاری بین‌المللی. m_mirahsani@yahoo.com

2. Ministers of the Group of Twenty (G-20) Industrialized and Emerging Market Economies.

۳. گفته می‌شود که بیش از هزار رهبر اقتصادی جهان در نشست اقتصادی گروه ۲۰ در سئول شرکت می‌کنند. بر اساس بیانیه سازمان‌دهندگان این اجلاس، ۳۵ مدیر اقتصادی از سازندگان یا بخش‌های آی تی، ۲۸ مدیر از بخش مالی، ۲۵ مدیر از بخش انرژی و ۲۴ مدیر از بخش لجستیک، دریایی یا بخش‌های دیگر هستند. گفته شده مجموع فروش شرکت‌های شرکت‌کننده در این اجلاس به چهار تریلیون دلار و ارزش مجموع دارایی‌های آنها به ۳۰ تریلیون دلار می‌رسد.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

وزیران دارایی و رؤسای بانک‌های مرکزی کشورهای عضو گروه ۲۰ و نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی در این نشست اوضاع اقتصاد جهانی را ارزیابی نموده و راه‌های ادامه دادن به اصلاح نظام مالی به‌ویژه یافتن راه حلی برای پایان دادن به "جنگ ارزی" را بررسی نمودند. "جنگ ارزی" که هم اکنون آمریکا و چین مهم‌ترین طرف‌های درگیر آن هستند از نظر برخی از صاحبنظران می‌تواند به بحران‌های بین‌المللی شدیدی منجر شود.

اعضای گروه ۲۰

گروه ۲۰ متشکل از ۲۰ کشور قدرتمند اقتصادی و اقتصادهای نوظهور[1] جهان می‌باشد. این گروه علاوه بر هفت کشور بزرگ صنعتی، ۱۲ قدرت نوظهور اقتصادی را در برمی‌گیرد. نمایندگان اتحادیه اروپا نیز به عنوان عضو ۲۰ گروه در نشست‌های آن شرکت می‌کنند. مسئولان ارشد سازمان‌های بین‌المللی از جمله صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی نیز در نشست‌های گروه ۲۰ حاضر می‌شوند.

انگلیس، کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن و آمریکا (اعضای گروه ۷)، چین، روسیه، اندونزی، استرالیا، ترکیه، برزیل، آرژانتین، هند، کره‌جنوبی، آفریقای جنوبی، مکزیک و عربستان سعودی (۱۲ قدرت نوظهور) و اتحادیه اروپا اعضای گروه ۲۰ هستند.

گروه ۲۰ در پاسخ به بحران مالی اواخر دهه ۱۹۹۰ میلادی تأسیس شد. از دیگر دلائل تشکیل این گروه به‌ویژه می‌توان به احساس نیاز به ایجاد هماهنگی بین اقتصادهای نوظهوری که با رشد قابل توجهی ظاهر شده و تا آن زمان در هسته مباحث اقتصاد جهانی و حاکمیتی قرار نگرفته بودند، اشاره کرد.[2]

شرایط اقتصادی جهان در اثنای برگزاری نشست وزرای اقتصادی و مقامات پولی گروه ۲۰

نشست وزرای دارایی و روسای بانک‌های مرکزی کشورهای عضو گروه ۲۰ در شرایطی برگزار شد که اختلافات ارزی میان کشورهای عضو روند شکننده بهبود بحران اقتصادی جهان را در معرض تهدید قرار داده و این موضوع نوسان‌های نرخ ارزها را در مقایسه با چند ماه پیش افزایش داده

1. Emerging Countries
2. www.g20.org

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

است. این در حالی است که بسیاری از کشورها همچون چین، از تضعیف ارزش پولشان راضی هستند چون باعث تقویت موقعیت آنها در رقابت صادراتی می شود.

ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا، چین را به‌خاطر آنکه با هدف حمایت از صادراتش نرخ ارز خود، یوان را پایین نگه داشته است سرزنش کرده و تحت فشار قرار می‌دهند. همچنین ایالات متحده چین را متهم می‌کند که در برابر فشارهایی که به یوان وارد می‌شود، مقاومت کرده و مقدار قابل توجهی دلار خریداری کرده‌است که این مسأله به گرانتر شدن صادرات آمریکا به چین منجر می‌شود.

در مقابل پکن این ادعاها را به عنوان مداخله در امور داخلی خود ارزیابی می‌کند و از آن ناخشنود است. به علاوه چین ادعا می‌کند که آمریکا با اعمال سیاست‌های انبساطی پولی خود موجب سرازیر شدن موج سرمایه‌های بی‌ثبات‌کننده به بازارهای نوظهور شده است.

پاسکال لامی دبیرکل سازمان جهانی تجارت پیش از این نشست هشدار داده بود که منازعه بین برخی کشورها درباره ارزش پول می‌تواند بر تجارت جهانی تأثیرات منفی بجا بگذارد و این در حالی است که بهترین راه حل این اختلافات، رایزنی طرف‌های درگیر است. به اعتقاد وی افزایش نوسان‌های نرخ ارزهای بین‌المللی یک تهدید پنهان بوده و عواقب بسیار خطرناکی برای تجارت جهانی در پی خواهد داشت.

رئیس صندوق بین‌المللی پول نیز هشدار داده بود که اگر جوامع اقتصادی بزرگ جهان همکاری نکرده و به منازعه خود در زمینه نرخ ارز ادامه دهند روند احیای اقتصاد جهان به شدت مورد تهدید قرار خواهد گرفت.

مباحث و موضوعات مورد بررسی و تبادل نظر در اجلاس وزرای گروه ۲۰

در اجلاس وزرای گروه ۲۰ بررسی پنج مبحث دورنمای اوضاع اقتصاد جهانی، چارچوب رشد قوی، مدوام و متعادل اقتصاد جهانی، اصلاحات در صندوق بین‌المللی پول، تأسیس شبکه امنیت مالی در جهان و مباحث انرژی در دستور کار قرار داشت.

در این چارچوب وزرای دارایی گروه ۲۰ تلاش کردند راهی هماهنگ برای خروج از بحران مالی پیدا کنند تا از آنچه برخی رهبران اقتصادی جهان جنگ ارزها توصیف کرده‌اند، اجتناب شود. رهبران مالی گروه ۲۰ به دنبال پایان دادن به نگرانی‌های فزاینده‌ای هستند که به واسطه جنگ ارزی چین و آمریکا شکل گرفته است. پیش‌نویس قطعنامه وزیران اقتصاد گروه ۲۰ نیز بازتاب نگرانی از

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

افزایش سریع ارزش واحد پول ملی کشورهای خاوردور و دیگر کشورهایی بود که کشورهای گروه ۲۰ متکی به صادرات آنها هستند.

از مهم‌ترین موضوعات مورد بحث در این اجلاس بسته پیشنهادی ایالات متحده بود. در نخستین روز این اجلاس ایالات متحده آمریکا بر سیاست اعمال فشار بر کشورهایی که مازاد تجاری روزافزونی دارند تأکید کرد[1] و پیشنهاد کتبی خود را در خصوص محدود نمودن مازاد و کسری تراز بازرگانی به درصدی از تولید ناخالص داخلی به کشورهای عضو گروه ۲۰ ارائه داد. مقام‌های آمریکا بر این باورند که هدف مشترک کشورها باید محدودکردن کسری یا مازاد تراز بازرگانی خود حد ۴ درصد از تولید ناخالص داخلی تا سال ۲۰۱۵ میلادی باشد.[2] در این خصوص، وادار کردن کشورها به مهار مازاد تراز تجاری‌شان می‌تواند راهی غیرمستقیم برای بالا بردن ارزش پول ملی آنها باشد.

به نظر می‌رسد منظور اصلی آمریکا از دادن این پیشنهاد اعمال فشار بیشتر بر کشور چین بوده است. دولت آمریکا ماههاست که چین را جهت افزایش ارزش یوان، تحت فشار قرار داده و چین را متهم کرده که به نفع صادرات خود ارزهای خارجی را به بازی گرفته است.

در مقابل مقامات چینی نیز اعلام کرده‌اند که سیاست‌های پولی ایالات متحده باعث سرازیر شدن جریانات سرمایه به طرف آسیا شده و دولت‌های آسیایی را وادار به دخالت در بازارهای پولی نموده است.

شایان ذکر است که این پیشنهاد با واکنش‌های متفاوتی از سوی اعضا مواجه شد. وزیر اقتصاد آلمان در واکنش به این پیشنهاد هشدار داد که احتمال بازگشت به "تفکر اقتصاد دستوری" وجود دارد. معاون وزیر دارایی روسیه نیز اظهار نمود که در دراز مدت باید توجه به نرخ ارزها معطوف شود که منعکس‌کننده شرایط بازار است. باید از مداخله بیش از حد دولت‌ها در نرخ ارز اجتناب شود. وزیر دارایی ژاپن نیز از جمله افرادی بود که نسبت به این پیشنهاد ابراز بدبینی کرد. وزیر دارایی استرالیا نیز گفت مطمئن نیست که تعیین مقیاس واحدی برای تمام کشورها قابل اجرا باشد.

---

۱. وزیر دارایی آمریکا پیش از اجلاس گفته بود همتایان خود را در اجلاس گروه ۲۰ تحت فشار خواهد گذاشت تا بدون تکیه بر مصرف آمریکا به تنظیم اقتصاد جهان اقدام کنند.

۲. این در حالی است که مازاد تراز بازرگانی چین در شش ماه نخست سال مالی جاری ۴/۹ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور بوده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

از دیگر موضوعات مهم مطروحه در اجلاس بحث اصلاح ساختار صندوق بین المللی پول بود که به کسب موفقیت درخور توجهی برای برخی از کشورهای در حال توسعه منجر شد. بر اساس توافق حاصله در اجلاس مقرر شد کشورهای اروپایی دو کرسی خود را در هیأت مدیره صندوق بین‌المللی پول به کشورهای برزیل، چین، هند و روسیه واگذار کنند و این کشورها به جمع ۱۰ سهامدار عمده صندوق بین‌المللی پول بپیوندند. رئیس صندوق بین‌المللی پول از این توافق که متضمن افزایش ۶ درصدی حق رای این کشورها در تصمیمات صندوق بین‌المللی پول خواهد بود به عنوان یک نقطه عطف تاریخی برای ایجاد توازن در اقتصاد جهانی نام برده است.

افت شدید قیمت طلا در آستانه اجلاس گروه ۲۰

بازارهای ارز و طلا در روندی نامطمئن و خنثی به حرکت خود ادامه می‌دهند به‌طوری که با انتشار اخبار مختلف نوسان‌های قیمت آغاز می‌شود و پس از مدتی از تب و تاب باز می‌ایستد. بر همین اساس با توجه به خوشبینی عمومی نسبت به دستاوردهای احتمالی نشست گروه ۲۰، بهای طلا در اولین روز برگزاری نشست بیش از ۲۰ دلار کاهش را تجربه کرد. با این حال با توجه به دستاوردهای نه چندان روشن اجلاس در زمینه نحوه پایان بخشیدن به جنگ ارزی، بین کشورها، قیمت طلا در بازارهای جهانی مجددا به سیر صعودی خود در روزهای ۲۴ و ۲۵ اکتبر ادامه داد. به‌نظر می‌رسد در صورتی که اقدامات عملی برای کاستن از مناقشات ارزی صورت نگیرد، قیمت طلا باز هم به روند افزایشی خود ادامه خواهد داد.

پنجمین نشست سران گروه ۲۰

پس از نشست وزیران دارایی و رؤسای بانک‌های مرکزی کشورهای عضو گروه ۲۰، پنجمین اجلاس رهبران گروه در نوامبر ۲۰۱۰ میلادی در سئول پایتخت کره جنوبی برگزار شد. در این نشست، سران دولت‌های گروه ۲۰ به بحث و تبادل نظر پیرامون سیستم مالی بین‌المللی و اقتصاد جهانی پرداختند. اجلاس سئول اولین نشست سران گروه بود که در کشورهای گروه ۸ برگزار نشد و یکی از کشورهای در حال توسعه میزبانی آن را بر عهده داشت. موضوع این نشست " نقش کشورهای گروه ۲۰ در جهان پس از بحران اقتصاد جهانی" بود.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

همچون نشست وزرا از موضوعات مهم مورد بحث رهبران گروه ۲۰، نابسامانی کنونی بازارهای مالی جهان بود که برخی تحلیلگران آن را در جنگ ارزی قدرت‌های اقتصادی جستجو می‌کنند و مناقشه ارزی بین دو کشور چین و آمریکا را علت اصلی بحران فزاینده کنونی می‌دانند.

بر این اساس، اعتراض ایالات‌متحده به سیاست‌های ارزی چین یکی از مباحث نشست بود که بنابر ادعای آمریکا به از بین رفتن فرصت‌های شغلی بسیاری در ایالات‌متحده انجامیده است. با این حال برخی اقتصاددانان معتقدند که سیاست‌های پولی انبساطی آمریکا به‌ویژه افزایش عرضه پول به نوعی بهره‌برداری از ترفندهای پولی به نفع اقتصاد این کشور بوده است. شایان ذکر است که آمریکا به خاطر تزریق ۶۰۰ میلیارد دلار به اقتصاد این کشور جهت احیای رشد اقتصادی مورد انتقاد بعضی از کشورها قرار گرفته است.

علاوه بر بحث و تبادل نظر در خصوص خطرات ادامه جنگ ارزی کشورها از دیگر مباحث و موضوعات مدنظر سران گروه ۲۰ در این نشست می‌توان به موراد زیر اشاره کرد:

- دادن اطمینان در خصوص بازسازی اقتصاد جهان
- ارائه چارچوب برای رشد متوازن، قوی و با ثبات در جهان
- تقویت سیستم مالی بین‌المللی منظم
- مدرنیزه کردن مؤسسات مالی بین‌المللی
- شبکه‌های امنیت مالی جهانی
- مباحث توسعه‌ای

بیانیه پنجمین اجلاس سران گروه ۲۰

نشست سران گروه ۲۰، با انتشار بیانیه مشترک و تصویب برنامه عمل گروه در خصوص توسعه اقتصادی تا سال ۲۰۱۴ میلادی به کار خود پایان داد. در بیانیه پایانی این نشست، سران گروه ۲۰ متعهد شدند از اقدام به پایین نگه داشتن ارزش واحد پول خود به منظور رقابت بیشتر در بازار خودداری کنند. براساس این بیانیه طرفین در خصوص تعیین سامانه‌های نرخ ارز براساس شرایط بازار و انعطاف‌پذیری نرخ تبادلات ارزی به توافق رسیدند. اعضای گروه در بیانیه خود اذعان نمودند که بحران مالی و بانکی جهان بیشترین تاثیرات منفی را برکشورهای فقیر و آسیب‌پذیر بجا گذاشته و این بحران موجب کند شدن برنامه اهداف توسعه هزاره سازمان ملل متحد شده است.

سران شرکت‌کننده در اجلاس گروه ۲۰ در بیانیه پایانی این اجلاس تأکید کردند که همکاری‌های چندجانبه را برای کاهش عدم توازن تجاری و رسیدن به توسعه پایدار ادامه خواهند

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

داد و به کشورهای درحال رشد نیز برای توسعه اقتصادی کمک خواهند کرد. گروه ۲۰ در این بیانیه، خود را به تجارت آزاد و سرمایه‌گذاری جهت بهبود اقتصاد جهانی متعهد دانسته و با یکجانبه‌گرایی تجاری در هر شکل آن مخالفت نموده و بر اهمیت پایان مذاکرات دوحه سازمان جهانی تجارت تأکید کردند. در این بیانیه بر اصلاحات ساختاری کشورها برای کاهش وابستگی آنها به تقاضای خارجی و تمرکز بر منابع داخلی تأکید شده و آمده است: کشورهایی که تاثیر تجاری بیشتری دارند باید به چنین اصلاحاتی دست زده و قدرت رقابت خود را در صادرات تقویت نمایند.

براساس برنامه کاری، گروه ۲۰ در سال‌های آتی اقدامات خود را بر ساخت تأسیسات زیربنایی، توسعه منابع انسانی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، اشتغالزایی، امنیت غذایی، بسیج منابع مالی و تبادل اطلاعات متمرکز خواهد کرد. اعضا در بیانیه گروه تأکید نمودند که هر پیشرفتی در اجرای برنامه کاری این گروه در نیمه اول سال ۲۰۱۱ میلادی در اجلاس وزیران دارایی و رؤسای بانک‌های مرکزی مورد بررسی قرار خواهد گرفت. سران گروه ۲۰ تأیید کردند که ۶ درصد از سهمیه صندوق بین‌المللی پول را به اقتصادهای درحال رشد اختصاص خواهند داد و کارهای ذیربط در این ارتباط در اجلاس ۲۰۱۲ میلادی تکمیل خواهد شد. در بیانیه آمده است که اصلاحات صندوق بین‌المللی پول برای اعتبار و مشروعیت و تأثیرگذاری بیشتر این صندوق بسیار اهمیت دارد. باتوجه به اختصاص این سهمیه کشورهای درحال توسعه می‌توانند نقش فعال‌تری را در صندوق بین‌المللی پول ایفا نموده و بازارهای اقتصادی آنان پویاتر خواهد شد.

نتایج بدست آمده در نشست سران گروه ۲۰

رهبران گروه ۲۰ در حالی به اجلاس خود در کره جنوبی پایان دادند که پیشرفت کمی در مورد اصلی‌ترین موضوع دستور کار این گردهمایی یعنی یافتن راه حل اجرایی برای جلوگیری از کاهش نرخ برابری ارزها حاصل شد. نشست سران این گروه نوپا در سئول کره‌جنوبی نتایج مثبتی برای اقتصاد جهان به ویژه معضل بزرگ کسری تراز تجاری و اختلافات شدید ارزی در پی نداشت؛ هرچند که شرکت کنندگان در اجلاس سئول در بیانیه نهایی این اجلاس از عزم خود برای ادامه مذاکرات در این زمینه سخن گفتند و قول دادند که در گفتگوهای سال آینده دستورالعملی را برای مقابله با عدم توازن در تراز تجاری و تجدید تلاش برای رسیدن به توافق تجاری جهانی ارائه دهند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

در ایـن راسـتا سـران گـروه ۲۰ در خـصوص تـشکیل گروهـی کـاری متـشکل از مـسئولان خزانه‌داری اعضای گروه ۲۰ جهت تعیین عوامل ایجاد نابرابری در تراز حساب‌های جـاری کـشورها توافق کردند.

این در حالی بود که اخـتلاف نظـر عمیقـی میـان چـین و آمریکـا دربـاره نـرخ برابـری یـوان و نابرابری صادرات کشورها در اجلاس سئول وجود داشت. در این اجـلاس مقامـات چینـی اسـتدلال کردند که پکن تعهدی "غیرقابل تزلزل" به اصلاح سیاست‌های مربوط به واحد پولی خود دارد، امـا تحقق آن را نیازمند ثبات اقتصادی در جهان می‌داند. شایان ذکـر اسـت کـه شـشمین اجـلاس سـران گروه ۲۰ در سال ۲۰۱۱ میلادی در فرانسه برگزار خواهد شد.

نقش گروه ۲۰ در اقتصاد جهان و عملکرد آن

طی دو سالی که از تشکیل اجـلاس سـران گـروه ۲۰ مـی‌گـذرد و بـا شـدت گـرفتن بحـران مـالی و اقتصادی و رکود حاصل از آن، رهبران این کشورها پنج بار گرد هم آمده‌اند تا واکنشی مشترک در مقابله با رکود جهانی را سامان دهند. این مسئله مؤید ایـن مطلـب اسـت کـه گـروه ۲۰ بـا مـشارکت کشورهای در حال توسعه جهان، مشروعیت به مراتب بیشتری نسبت بـه دیگـر گـروه‌هـای اقتـصادی همچون گروه ۷ دارد که تنها شامل ۷ کشور ثروتمند جهان می‌شود.

اعضای گروه ۲۰ در شرایط حاد بحران اقتصاد جهانی با پذیرش تعهدات مشترک بـرای برنامـه محرک اقتصادی و تأمین منابع مورد نیاز صندوق بین‌المللی پول توانستند با اخذ تـصمیمات مـؤثر در مواقع بحرانی خلأ وجود یک نهاد اقتصادی بین‌المللی را پر کنند.

به علاوه اصلاح ساختار اعضای صندوق بین‌المللی پول پیشرفتی بود که در اجلاس سران گروه ۲۰ حاصل شد و طی آن نقش بیشتری به اقتصادهای نوظهور در تصمیم‌گیری‌های این نهاد داده شـد. در پرتو نتایج این اجلاس صندوق بین‌المللی پول موافقت کرد که در صورت وقوع بحران مبالغ قابل توجهی به اقتصادهای نوظهور وام بدهد. چنین تعهدی باعث می‌شود تـا کـشورهای در حـال توسـعه بدون اینکه نیازی به ذخایر هنگفت ارزی داشته باشند توان مقاومت بیشتری در شرایط بحرانی کسب کنند.

با این حال، همزمان با بهبود وضعیت اقتصاد جهان نشانه‌هایی از کاهش کارایی گروه ۲۰ دیـده می‌شود. نشست رهبران کـشورهای عـضو در مـاه ژوئـن در تورنتـو کانـادا یـک شکـست محـسوب می‌شود؛ زیرا هیچ اقدام مثبتـی بـرای حـل اخـتلاف آمریکـا و اروپـا بـر سـر برنامـه‌هـای سـختگیرانه

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

کوتاه‌مدت انجام نپذیرفت. این ناتوانی در هماهنگ ساختن اقتصادهای مختلف، در نشست ۱۱ و ۱۲ ماه نوامبر در سئول نیز قابل رویت بود.

جمع‌بندی

پنجمین اجلاس سران گروه ۲۰ در نوامبر ۲۰۱۰ میلادی در حالی برگزار شد که ادامه سیاست‌های انبساطی پولی بانک مرکزی آمریکا ، اجتناب چین از تقویت ارزش یوان و مواجه شدن اقتصادهای نوظهور با ورود جریان سرمایه به کشورشان باعث افزایش تنش‌های ارزی شده است. این در حالی است که اگر گام های عملی برای حل به اصطلاح "جنگ ارزی" برداشته نشود این اختلاف می‌تواند مانعی در راه تجارت باشد و به رکود مجدد در اقتصاد جهان دامن زند.

با این حال تاریخ نشان داده که معمولاً مذاکرات بر سر مسائل بزرگی مانند آینده نظام پولی جهان توجهات را از مسائل کوچک‌تر و اهداف عملی‌تر منحرف می‌کند و به ندرت به نتیجه می‌رسد. از این رو این اجلاس نیز متضمن دستاورد روشنی برای پایان بخشیدن به آنچه اصطلاحا جنگ ارزها نامیده می‌شود نبود و تنها کشورهای شرکت‌کننده در اجلاس سران گروه ۲۰ متعهد شدند تا در اجلاس سال ۲۰۱۱ میلادی تلاش‌های خود را در راستای مقابله با نابرابری صادرات، ایجاد تعادل بین ارزهای جهانی و خروج اقتصاد جهان از بحران کنونی ادامه دهند.

به‌نظر می‌رسد چین برنده واقعی اجلاس گروه ۲۰ در کره‌جنوبی بود. چرا که با وجود تلاش‌های همه جانبه آمریکا و سایر کشورهای بزرگ اقتصاد جهان، این کشور توانست همچنان به عنوان یک قدرت تعیین‌کننده بر ادامه سیاست‌های ارزی و اقتصادی خود در تجارت جهانی پا بر جا بماند.

با این حال تا آنجا که به چشم‌انداز اقتصاد جهانی پس از این اجلاس مربوط می‌شود احتمالاً سیاست‌های پولی انبساطی بانک‌های مرکزی کشورها صنعتی ادامه خواهد یافت که این امر علاوه بر روند کاهشی ارزهای خارجی در برابر یکدیگر باعث افزایش ورود جریان سرمایه به اقتصادهای نوظهور خواهد شد. این در حالی است که چین مسیر جریان سرمایه به کشورش را مسدود کرده و لذا دیگر اقتصادهای نوظهور تحت فشار بیشتری قرار خواهند گرفت.

به‌علاوه، ادامه جنگ ارزها احتمالا با تداوم افزایش قیمت طلا و افزایش دامنه مداخلات کشورها در بازار مالی همراه خواهد بود، وضعیتی که می‌تواند روند بهبود اقتصاد جهانی را کند نموده و زمینه‌های بروز رکود اقتصادی جدی‌تری را فراهم کند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

به هر تقدیر فرانسه در سال ۲۰۱۱ میلادی رهبری ششمین اجلاس سران گروه ۲۰ را بر عهده خواهد داشت. به نظر می‌رسد که این کشور قصد دارد مذاکرات سران را بر سر آینده نظام پولی جهان پیگیری نماید. این احتمال قوی نیز وجود دارد که این کشور نقش دلار به عنوان ذخیره ارزی را در اجلاس سال ۲۰۱۱ به چالش بکشد، وضعیتی که می‌تواند بر وخامت اوضاع بازارهای مالی جهان بیفزاید.

در حالی است که برخلاف انتظار و پیش‌بینی قبلی اعضاء گروه ۲۰ به توافق مهمی در خصوص افزایش قدرت کشورهای درحال توسعه در صندوق بین‌المللی پول دست یافتند که مطمئناً حائز تاثیرات مهمی بر نحوه تصمیم‌گیری‌ها در صندوق بین‌المللی پول در آینده خواهد بود و از نفوذ ایالات متحده بر تصمیمات این نهاد خواهد کاست.

منابع

سایت‌های اینترنتی گروه ۲۰، صندوق بین‌المللی پول و خبرگزاری‌های خارجی و داخلی.

www.g20.org/index.aspx
www.g20.utoronto.ca/summits.html
www.reuters.com/subjects/g20
www.unep.org/Documents.Multilingual/Default.asp?DocumentID=651&ArticleID=6822&l=en
en.wikipedia.org/wiki/2010_G-20_Seoul_summit
fa.ac-markets.com/forex-news/daily-forex-news.aspx
jamejamonline.ir/newstext.aspx?newsnum=100889061670
media.seoulsummit.kr/contents/dlobo/E1._Seoul_Summit_Leaders_Declaration.pdf
persian.euronews.net/2010/10/23/g20-welcome-in-developing-nations/
www.donya-e-eqtesad.com/Default_view.asp?@=229210
www.econews.ir/fa/NewsContent-id_143236.aspx
www.economist.com/blogs/newsbook/2010/11/g20
www.farsnews.com/newstext.php?nn=8908010040
www.hamshahrionline.ir/print-120511.aspx
www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2010/NEW102310A.htm
www.iraneconomist.com/economic/ecnomy-bazzar/31872-2010-10-23-05-49-46.html
www.irinn.ir/Default.aspx?TabId=56&nid=195520
www.jahaneghtesad.com/portal/index.php?option=com_content&view=article&id=7323:----20---&catid=83:4&Itemid=512

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]